

**Raport de cercetare privind definirea nevoilor de educație
și dobândirea de competențe în vederea conexării
învățământului
profesional și tehnic cu piața muncii în județul Ialomița.**

CUVÂNT ÎNAINTE

Instituirea unui sistem eficient de stagii de practică ar putea determina exploatarea eficientă a capitalului uman, care este una dintre puținele resurse economice ce pot impulsiona în termeni proximi o dezvoltare economică eficientă.

În prezent, există o problemă majoră legată de încadrarea tinerilor absolvenți în câmpul muncii, care nu trebuie amânată. Astfel, conform statisticilor situația tinerilor la capitolul inserției pe piața muncii este una mult mai proastă comparativ cu alte grupuri de salariați.

Conform angajatorilor, tinerii încadrați în muncă nu dețin combinația de cunoștințe și aptitudini necesare pieței muncii, pentru că planurile educaționale și conținutul stagiilor nu asigură o pregătire relevantă a studenților pentru inserția lor în sfera profesională. Iar elevii, dau vina pe dificultatea accesării stagiilor de calitate și lipsa unui cadru complet de reglementare.

Este necesară promovarea continuă și insistentă a conceptului de stagiu atât în cadrul instituțiilor de învățământ, cât și în rândul angajatorilor ca pe o modalitate de pregătire a unui bun specialist și, respectiv, de recrutare și păstrare a unui angajat format și înalt calificat.

Dezvoltarea unor programe de stagiu eficiente și calitative poate asigura integrarea eficientă a tinerilor la un loc de muncă, precum și spori eficiența profesională a acestora.

În acest context, prezentul studiu are drept scop evaluarea situației actuale a stagiilor de practică din județul Ialomița și identificarea exemplilor de bune practici astfel încât angajatorii să fie mulțumiți de calitățile și abilitățile elevilor permițându-le mai ușor inserția pe piața muncii.

INTRODUCERE

Proiectul POCU/633/6/14/132901 „DIGITTEH - Creșterea competențelor prin educație digitală și creativitate - stagii de practica inovative în Ialomița” se va desfășura în județul Ialomița, în localitățile Slobozia, la nivelul Liceului Tehnologic ”A.I.Cuza” și Urziceni, la nivelul Liceului Tehnologic ”Sfânta Ecaterina”. De la nivelul celor două licee vor participa în proiect minim 181 de elevi.

Obiectivul general al proiectului “DIGITTEH” îl reprezintă implementarea de măsuri integrate în județul Ialomița, pentru creșterea competențelor prin educație digitală și creativitate a 181 de elevi participanți la stagii de practica inovative, cu scopul de a avea acces mai ușor la piața muncii, și pentru a contribui la creșterea ratei de participare a elevilor din învățământul secundar și terțiar non-universitar la programe de învățare la locul de muncă, cu accent pe sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și din domeniile de specializare inteligentă conform SNCI.

Astfel, prin proiect se propune implementarea de măsuri integrate pentru creșterea competențelor a 181 de elevi din 2 licee tehnologice din județul Ialomița (și anume, Liceul Tehnologic “Alexandru Ioan Cuza” Slobozia și Liceul Tehnologic “Sfânta Ecaterina” Urziceni) prin organizarea și derularea de stagii de practica moderne și inovative în domeniile de calificare din sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC, prin activități de tip firme de exercițiu, prin orientare și consiliere și prin acces la informații online de ultimă oră din piața muncii, precum și prin crearea de parteneriate între angajatori și unități de învățământ și instrumente de comunicare în ambele sensuri, pentru îmbunătățirea gradului de pregătire practică și teoretică în domeniile cerute de piața forței de muncă.

Prin obiectivul specific 4 se urmărește dezvoltarea sistemului de învățare la locul de muncă prin crearea unui sistem online accesibilizat, de informare coordonată, în ambele sensuri: de la companii/sectorul privat către rețeaua unităților de învățământ profesional și tehnic, privind nevoile lor de instruire, precum și de la unitățile de învățământ profesional și tehnic către sectorul privat, pentru a răspunde nevoilor

actuale si viitoare ale pietei muncii la nivel regional /local si prin realizarea de parteneriate angajatori- unitati de invatamant profesional si tehnic.

Dezvoltarea unui sistem online accesibilizat de informare între angajatori si scolile ÎPT (activitate de inovare sociala) va facilita adaptarea educatiei ÎPT la cerintele reale ale pietei (ex. Ialomita este un judet agrar dar locurile de munca în agricultura s-au împuținat ca urmare a tehnologizarii, de aceea ÎPT trebuie sa migreze spre sectoare cu potential de dezvoltare si de angajare).

Sistemul de informare inovativ social, care asigura o comunicare in ambele directii între angajatori si unitatile de invatamant profesional si tehnic din judetul Ialomita, cu posibilitatea de extindere la nivel national, va dezvolta si consolida parteneriatul de practică viitor, în vederea derularii stagiilor de practica pentru elevii din ÎPT, într-un mediu de munca real si in deplina concordanta cu aspiratiile de cariera ale elevului participant.

În cadrul proiectului „DIGITTEH - Creșterea competențelor prin educație digitală și creativitate - stagii de practica inovative în Ialomita” una dintre activități este Crearea unui sistem de informare coordonata, în ambele sensuri: de la companii / sectorul privat catre rețeaua unitatilor de invatamant privind nevoile lor de instruire, precum si de la unitatile de invatamant catre intreprinderi, pentru a raspunde nevoilor actuale si viitoare ale pietei muncii la nivel regional /local.

Subactivitatea este o activitate de inovare sociala si presupune crearea unui un sistem functional de informare coordonata a companiilor si a unitatilor de invatamant, în ambele sensuri, privind nevoile de instruire ale viitorilor absolventi precum si a nevoilor actuale si viitoare ale pietei muncii.

Sistemul de informare cu componenta online care aduce “fata-în-fata” angajatorii si scolile va dezvolta si consolida parteneriatul de practica în vederea derularii stagiilor de practica pentru elevii din ÎPT într-un mediu de munca real, astfel elevii vor beneficia de perioade de practica la angajator mai lungi, de calitate si in consens cu traseul educational si de cariera dorit.

În realizarea acestui sistem informatic o primă etapă o reprezintă relizarea unei cercetări la nivel judetean pentru definirea nevoilor de educatie si dobândirea de competente în vederea conexarii învățământului profesional si tehnic cu piata muncii în judetul Ialomita.

Dintre elementele care pot cuantifica efectul pozitiv putem menționa:

- creșterea **CALITĂȚII** învățământului preuniversitar tehnic, prin modernizarea curriculară de la nivelul specializărilor vizate;
- creșterea **ATTRACTIVITĂȚII** (în rândurile tinerilor) și **RELEVANȚEI** învățământului preuniversitar tehnic pentru piața muncii;
- consolidarea **MEDIULUI ECONOMIC** local, prin realizarea Rețelei de Parteneriat de practică, care oferă locuri pentru stagiile de practică elevilor, cu posibilitatea de angajare ulterioară;
- valorificarea **POTENȚIALULUI LOCAL** prin implicarea angajatorilor și partenerilor sociali;
- creșterea numărului total de elevi care dețin competențe antreprenoriale - prin susținerea unui modul specific și crearea unor firme de exercițiu;
- dezvoltarea **COMPETENȚELOR TRANSVERSALE** în rândul tinerilor - competențe referitoare la organizarea activității/planificare/comunicare/lucru în echipă la locul de muncă etc.;
- creșterea **EXPERIENȚEI PROFESIONALE** în rândul tinerilor - prin organizarea stagiilor de practică;
- creșterea **RATEI DE OCUPARE** și integrarea pe piața muncii a tinerilor (până în 25 ani);
- **INOVAREA SOCIALĂ** la nivel local și regional prin impactul proiectului, al activităților și structurilor dezvoltate;
- susținerea **DEZVOLTĂRII DURABILE**, atât din punct de vedere al elementelor specifice privind protecția mediului inconjurător cât și în ceea ce privește dezvoltarea socio-economică în regiune;
- promovarea **EGALITĂȚII DE ȘANSE** și a **NONDISCRIMINĂRII**.

METODOLOGIA STUDIULUI

Scopul cercetării este acela de a furniza informații despre nevoile de educație și integrarea pe piața muncii de la companii/sectorul privat către rețeaua unitatilor de învățământ privind nevoile lor de instruire, precum și de la unitatile de învățământ către întreprinderi, pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale pieței muncii la nivel regional /local.

Metodologia studiului vizează colectarea de date cantitative și calitative din surse de informare alternative și complementare în scopul validării datelor obținute. În acest

sens, studiul se desfășoară pe mai multe niveluri de analiză, cu metodologii distincte pentru fiecare tip de analize preconizate. De asemenea, studiul conține o serie de recomandări de specialitate obținute în urma consultării agenților economici și câteva instrumente propuse.

Cercetarea va debuta cu stabilirea esantionului de cercetare și elaborarea instrumentelor de cercetare (chestionar și ghid de focus-grup).

Eșantion

Cercetarea se va derula pe două paliere: calitativ prin organizarea de focus-grupuri și cantitativ prin aplicarea a 200 de chestionare în rândul angajatorilor din Ialomița și 155 de chestionare în rândul elevilor.

În eșantionarea focus-grupurilor s-a plecat inițial de la organizarea a 4 focus-grupuri de câte 12 membri fiecare, dar pe parcurs, datorită contextului pandemic s-a optat pentru dublarea numărului de focus-grupuri cu mai puțini participanți (8 focus-grupuri a câte 6 participanți fiecare).

Chestionarul se va lansa atât față în față cât și online sau telefonic în funcție de modul de comunicare preferat de angajator sau elev, după care se vor centraliza datele din chestionare.

Se vor organiza și desfășura focus-grupurile cu angajatorii la sediul liderului - 8 focus-grupuri cu durată de 4 ore și 6 participanți din rândul angajatorilor/focus-grup.

La finalul cercetării se va face concatenarea datelor din cele două surse (calitativă și cantitativă) și elaborarea raportului final de cercetare.

Prin eșantionare se urmărește realizarea unei cercetări reprezentative prin studierea numai a unei părți din universul cercetării, care alcătuiește o colecție statistică de unități.

Metoda de selecție a eșantionului aleator este eșantionarea multistadială, prin care eșantionarea s-a făcut la nivelul județului Ialomița, apoi la nivel de angajatori pe domenii de activitate și din liceele tehnologice iar membrii eșantionului final sunt selectați dintre aceștia.

Metodologia cercetării

În scopul asigurării unei evaluări calitative următoarea etapă a constat în efectuarea unor chestionare cu beneficiarii unor stagii de practică precum și realizarea unor focus-grupuri tematice cu angajatori.

În demersul practic al cercetării de față s-a utilizat chestionarul aplicat subiecților din eșantion fata in fata online sau telefonic.

La nivel de cercetare s-a folosit două chestionare unul pentru angajatori denumit "Chestionar angajatori" și unul pentru elevi denumit "Chestionar elevi" (anexa 1 și anexa 2). Chestionarele au fost construite atent, pentru a evita erori de înregistrare a datelor. Astfel, toate întrebările tematice ale chestionarului au fost elaborate în variante închise, pentru a facilita completarea sa fără efort.

Etapele cercetării

1. Identificarea instrumentelor de lucru
 - chestionar aplicat agenților economici din județul Ialomița
 - chestionar aplicat elevilor din liceele tehnologice din județul Ialomița
 - focus grup organizat și cu participarea diferiților actori implicați (angajatori)
2. Culegerea informațiilor;
3. Interpretarea datelor privind problemele și nevoile

Scopul analizei nevoilor de formare este de a identifica nivelul de competențe actual și/sau nivelul de competențe perceput al cadrelor didactice din școală și al agenților economici din județul Ialomița într-o anumită perioadă, în legătură cu principalele domenii ale activității lor profesionale.

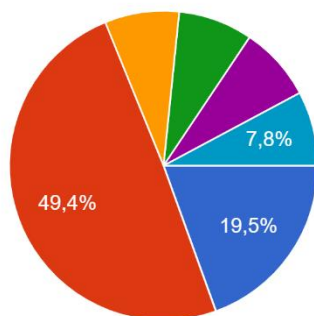
ANALIZA NEVOILOR DE EDUCAȚIE ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Structura eșantionului în rândul elevilor din liceele tehnologice din județul Ialomița

Pentru a asigura reprezentativitatea eșantionului, care să ne permită generalizarea concluziilor la colectivitatea statistică generală, instrumentul de cercetare a fost aplicat unui număr de 155 persoane din liceele tehnologice din județul Ialomița.

Denumirea unității de învățământ

154 de răspunsuri

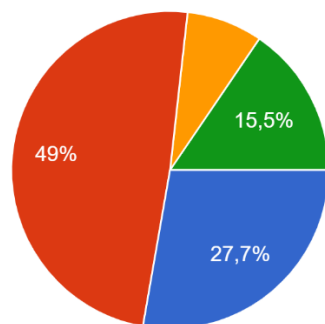

- Liceul Tehnologic Alexandru Ioan Cuza
- Liceul Tehnologic Sfanta Ecaterina
- Liceul Tehnologic Inaltarea Domnului
- Scoala Profesionala Aneta Teodorescu
- Liceul Tehnologic de Industrie Alimentara Fetesti
- Liceul Tehnologic Anghel Saligny

Distribuirea eșantionului pe localități

Localitatea

155 de răspunsuri

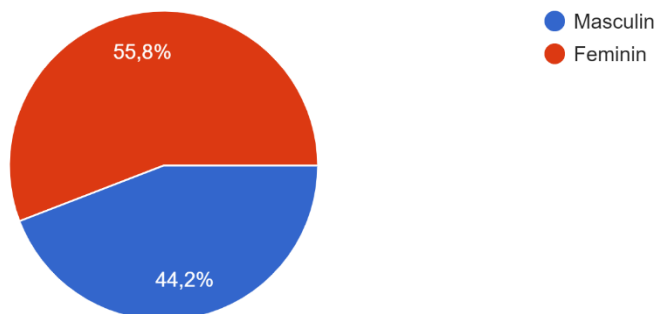
- Slobozia
- Urziceni
- Grivita
- Fetesti

Distribuirea eșantionului după gen

Se constată că din numărul respondenților o pondere mai mare o constituie persoanele de genul feminin (55,8%)

Genul

154 de răspunsuri

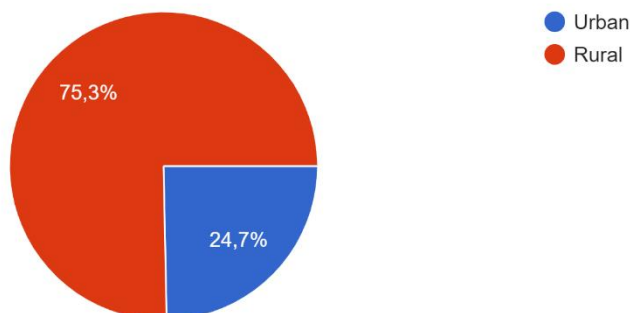

Distribuirea pe mediu de rezidență

În ceea ce privește mediul de rezidență se observa faptul că ponderea cea mai mare în liceele tehnologice o au respondenții din mediul rural (75,3).

Mediul de rezidență

154 de răspunsuri

Meseria eșantionului după terminarea școlii

În urma analizei privind meseriile/specializărilor dobândite în urma absolvirii școlii se constată că 31,6% din respondenți vor fi tehnician operator tehnică de calcul, 23,9% tehnicieni mecatroniști, 11,6% economist/tehnician economist, 9,7% comerț/tehnician în achiziții și contractări, 8,4% turism și alimentație/ ospătar, chelner, 3,9% estetică și

igiena corpului, 3,8% tehnician în gastronomie, 3,5% tehnician în industria alimentară extractivă, 3,0 % tehnician în industria alimentara și 06% mecanici, întreținere și reparații.

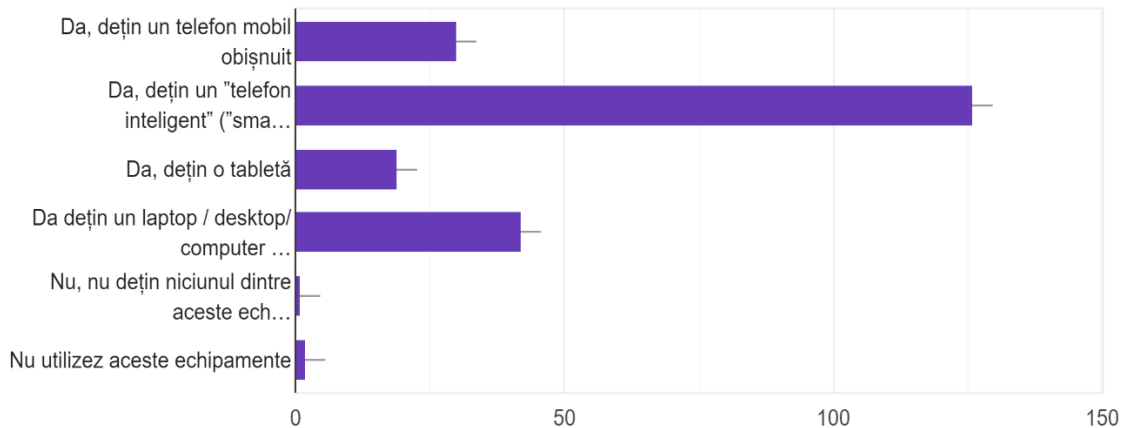
Ce meserie vei avea la terminarea școlii? (vă rugăm să precizați domeniul și specializarea):

155 de răspunsuri

Deții un echipament personal, pe care îl folosești pentru a comunica și pentru a te informa? (sunt posibile mai multe răspunsuri)

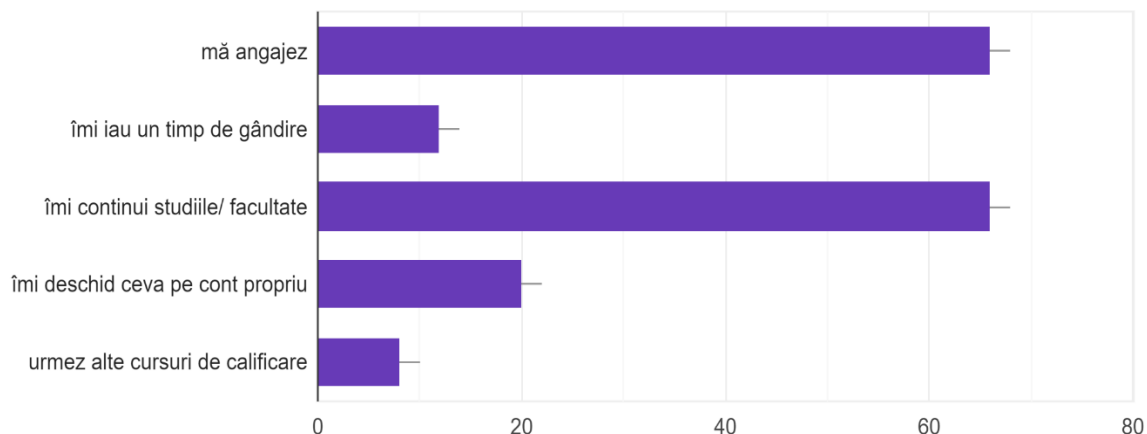
155 de răspunsuri

Se observă că marea majoritate a respondenților (81,3%) dețin un telefon inteligent restul beneficiind de un telefon obișnuit. Dintre respondenți 39,4% dețin fie o tableta fie un laptop sau calculator.

Ce vrei sa faci dupa terminarea liceului/școlii profesionale?

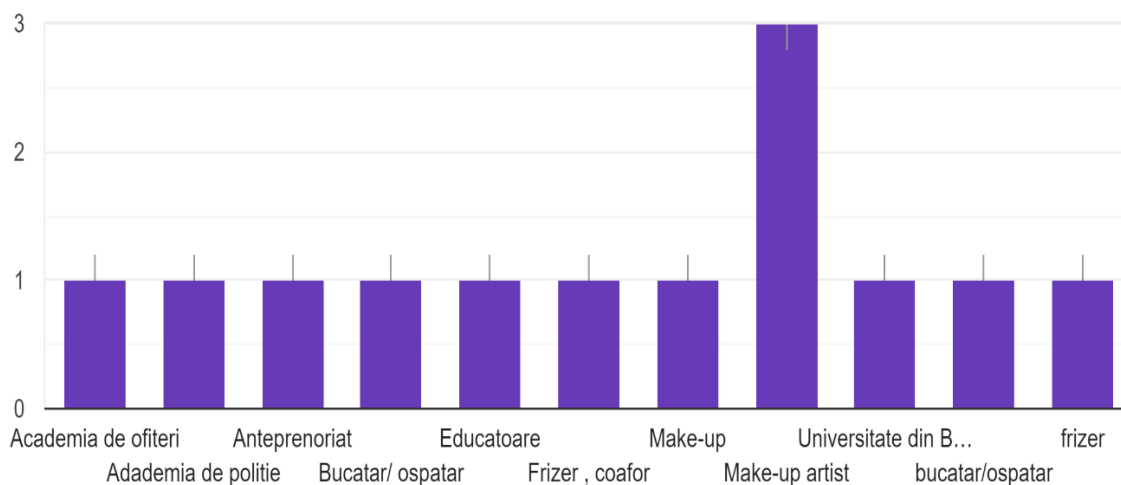
155 de răspunsuri

După terminarea școlii, 42,6 % dintre respondenți doresc să se angajeze 42,6 % doresc să își continue studiile/facultate, 12,9 își doresc să își deschidă o afacere pe cont propriu în timp ce 7,7% își mai ia un timp de gândire, 5,2% își doresc să urmeze cursuri de calificare cum ar fi make up, frizer,coafor, manichiura pedichiura, poliție, bucătar/ ospătar.

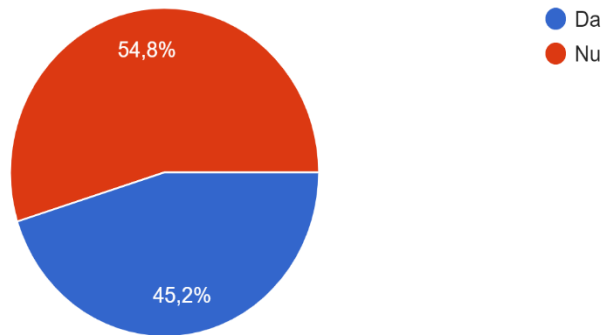
Daca vrei sa urmezi alte cursuri de calificare, ce curs ai dori?

13 răspunsuri

Vrei să lucrezi/activezi în domeniul de activitate în care te specializezi?

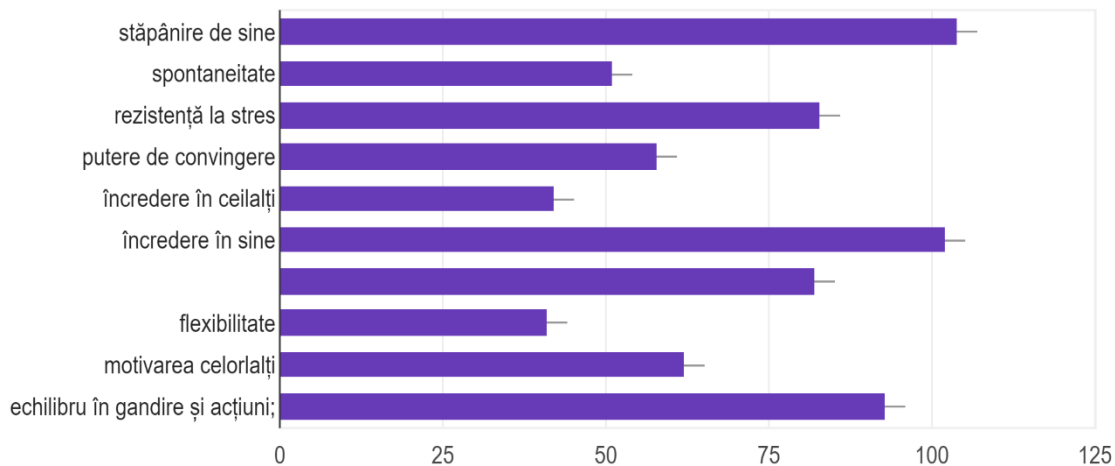
155 de răspunsuri

54,8% dintre respondenți nu doresc să activeze în domeniul de activitate în care se specializează. Doresc fie să urmeze cursurile unei facultăți fie să urmeze alte cursuri de calificare.

Încercuiește calitățile de care crezi că dispui:

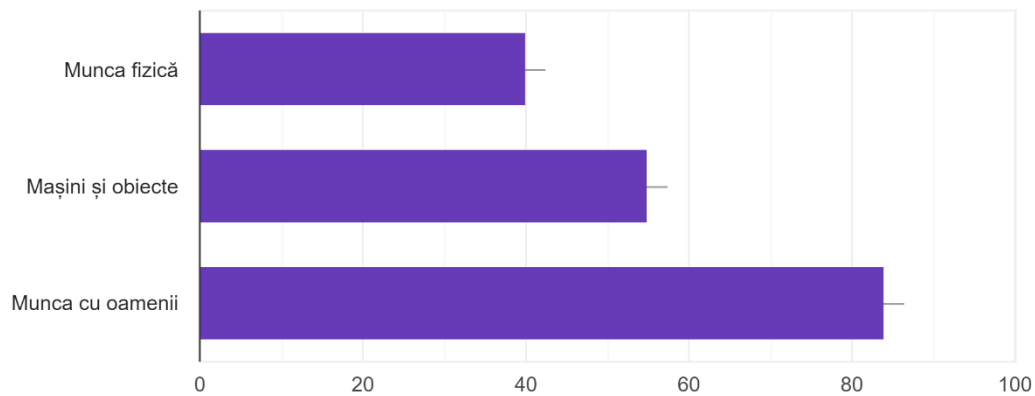
154 de răspunsuri

Dintre calitățile respondenților se remarcă încrederea și stăpânirea de sine, echilibru în gândire și acțiuni, rezistență la stres și abilitatea de a interacționa cu ceilalți.

Ce-ți place mai mult:

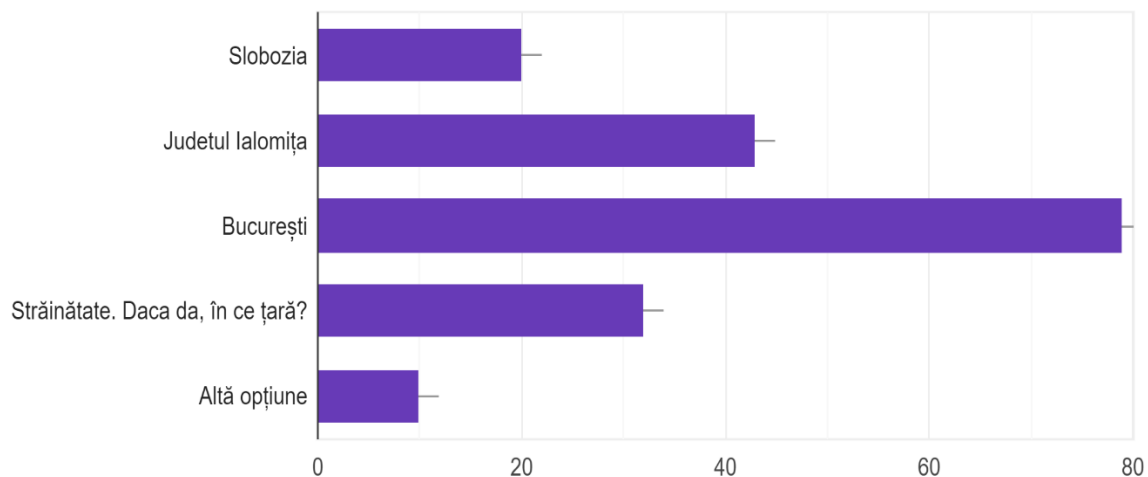
155 de răspunsuri

Respondenților le place cel mai mult munca cu oamenii urmată de munca cu mașinile și obiectele.

Vrei să lucrezi în:

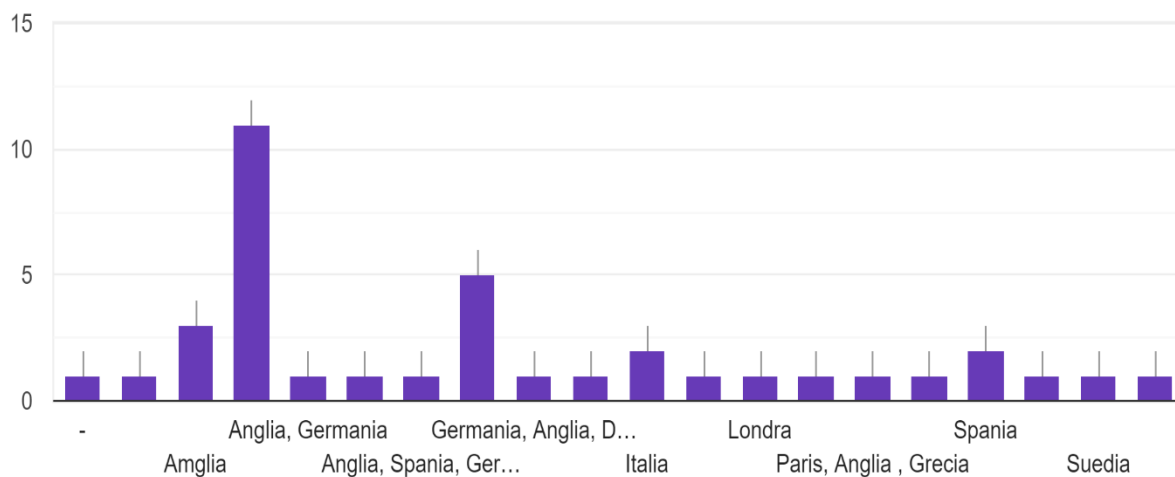
154 de răspunsuri

Se observă că cea mai mare parte din respondenți își doresc să lucreze în București (51,3%) urmat de județul Ialomița/Slobozia (40,9) în timp ce 20,8% își doresc să muncească în străinătate.

Daca doresti in strainatate, in ce tara?

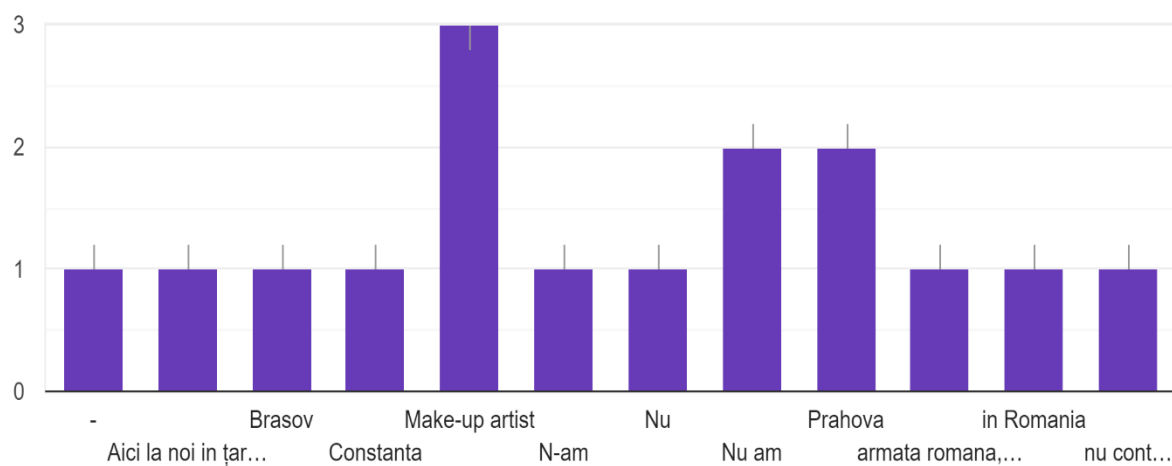
38 de răspunsuri

Dintre respondenți ce doresc să lucreze în străinătate, cei mai mulți vizează Anglia urmată de germania, Spania și Italia.

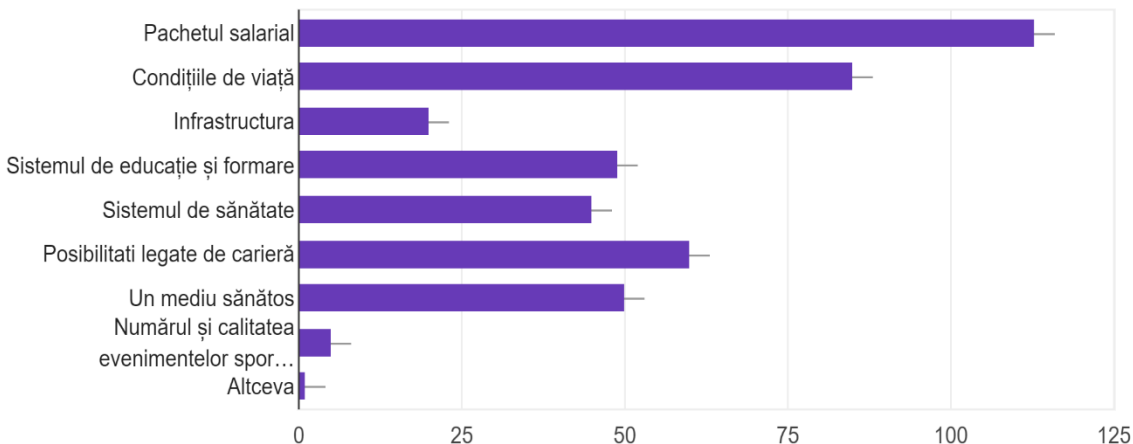
Daca ai alta optiune, care este aceasta?

16 răspunsuri

Ce influențează cel mai mult opțiunile tale în privința alegerii locului în care vrei să lucrezi (oraș/țara):

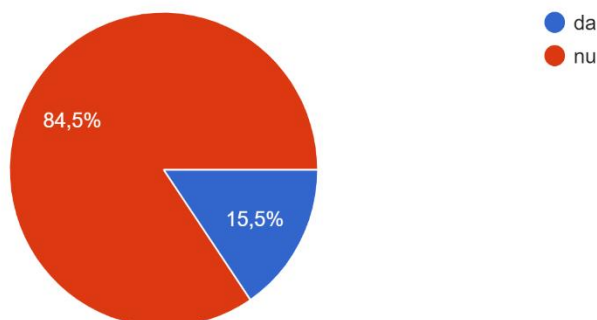
155 de răspunsuri

În opțiunile privind alegerea locului de muncă, respondenți în proporție de 72,9% vizează pachetul salarial urmat de condițiile de viață (54,8%) și posibilitățile legate de carieră (38,7%)

Cineva din familie are o afacere proprie?

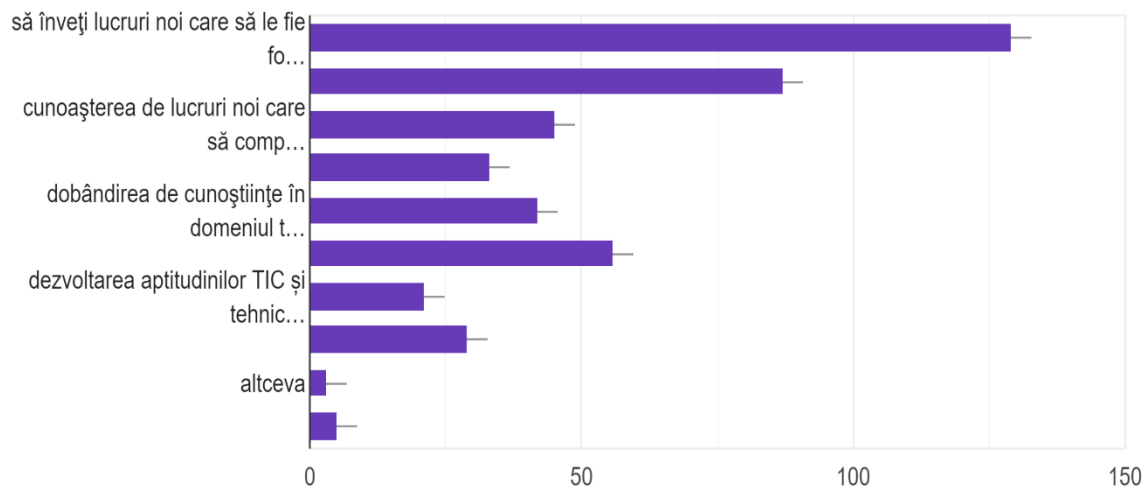
155 de răspunsuri

15,5% dintre respondenți are pe cineva în familie care deține o afacere proprie. Dintre aceștia 12% sunt implicați în afacerea familiei.

În urma unui stagiu de practică te așteți să înveți:

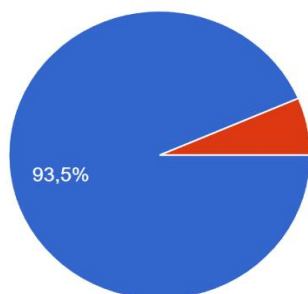
155 de răspunsuri

În ce privește stagiul de practică, respondenții își doresc să învețe lucruri noi care să le fie folositoare în viitor, să cunoască un posibil loc de muncă și să dobândească experiența necesară pentru a se putea adapta la acesta. De asemenea, își doresc dezvoltarea aptitudinilor TIC și tehnice în domeniul industrial.

Cât credeți că vă ajută stagiul de practică la angajare?

155 de răspunsuri

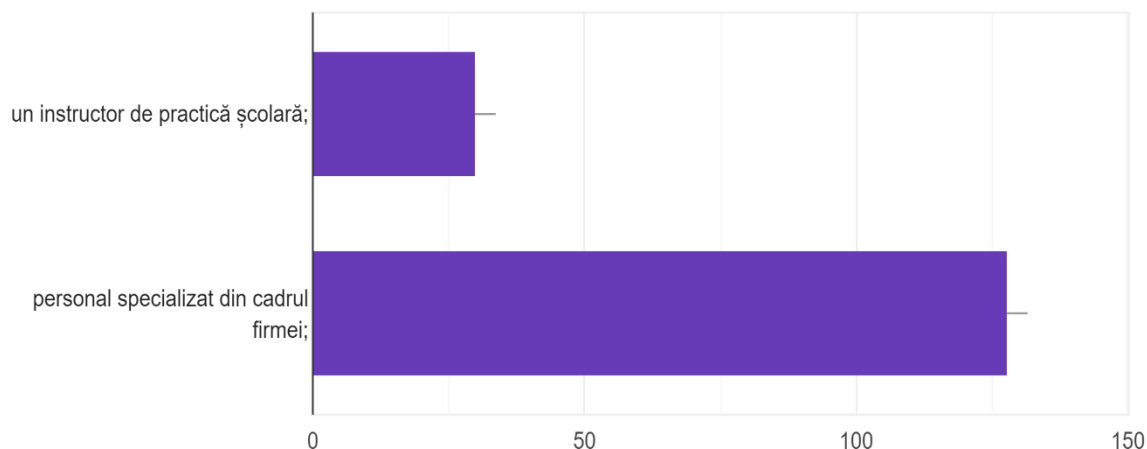

- Experiența practică constituie un mare avantaj la angajare;
- Experiența practică este puțin importantă la angajare;

Respondenții apreciază în proporție de 93,5 % că un stagiul de practică ar constitui un mare avantaj la angajare.

Ce persoane ați dori să vă îndrume pe parcursul stagiului de practică?

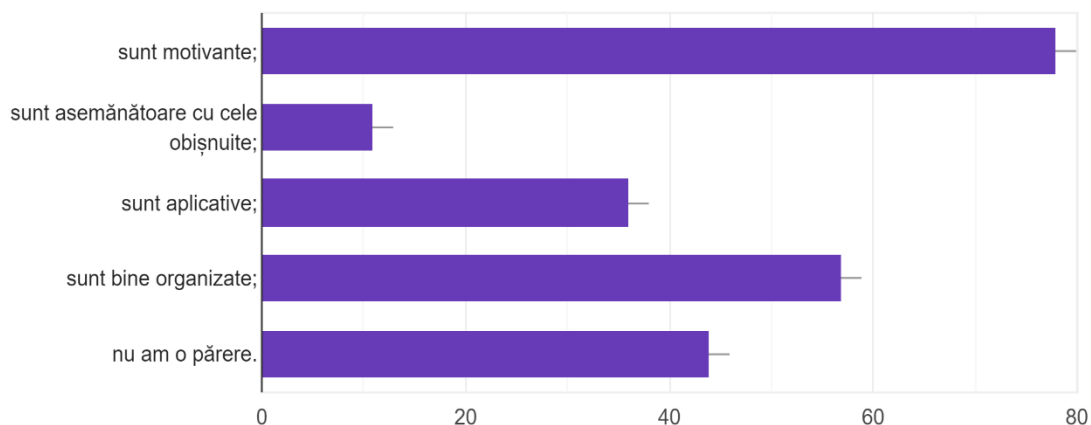
155 de răspunsuri

În ce privește îndrumarea în cadrul stagiilor de practică, respondenții își doresc să fie coordonați de persoane specializate din cadrul firmelor în care își desfășoară stagiul în proporție de 82,6 %.

Ce părere aveți despre desfășurarea stagiilor de practică prin programe finanțate de Uniunea Europeană ?

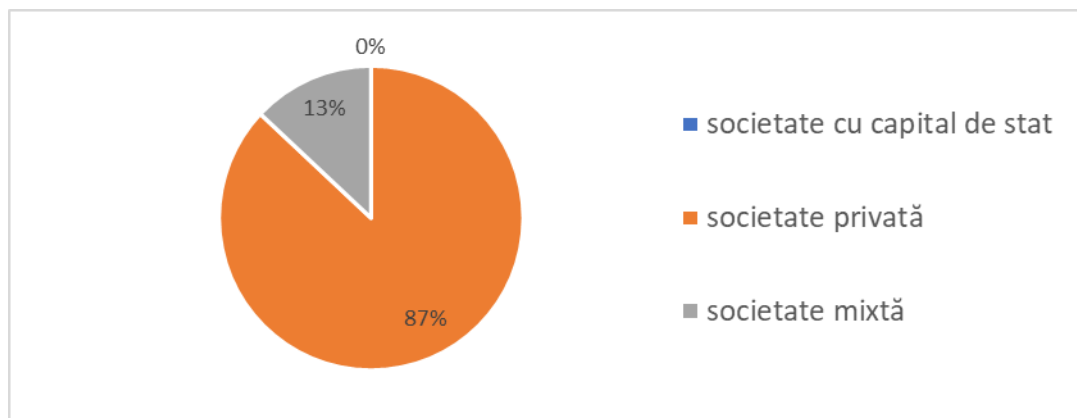
155 de răspunsuri

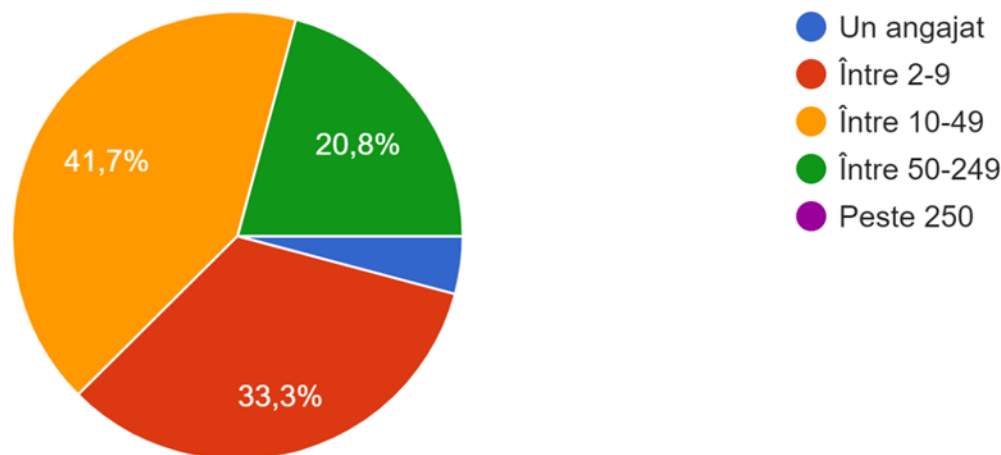
Respondenții apreciază că sunt motivante, foarte bine organizate și au un caracter aplicativ.

ANALIZA NEVOILOR DIN PUNCUL DE VEDERE AL ANGAJATORILOR

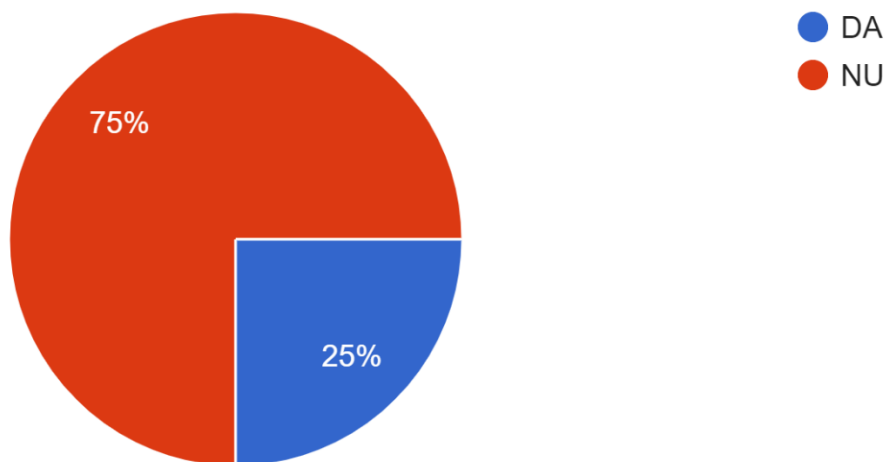
La aceasta cercetare au participat un numar de 200 de firme din județul Ialomița din domenii de activitate diferite, cum ar fi: turism, servicii, cercetare Dezvoltare și high-tech, constructii, industrie, agricultura, comerț.

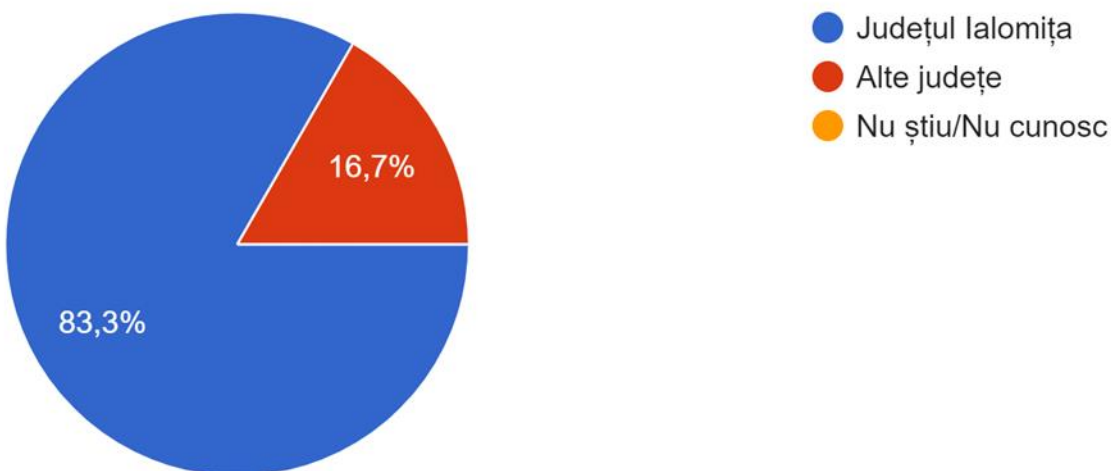
În marea lor majoritate au fost societăți cu capital privat (87%), având un număr mediu de angajați cu prins între 10-49 în proporție de 41,7%, 20,8 % au între 50-249 de angajați și 33,3% au între 2-9 anjajați.

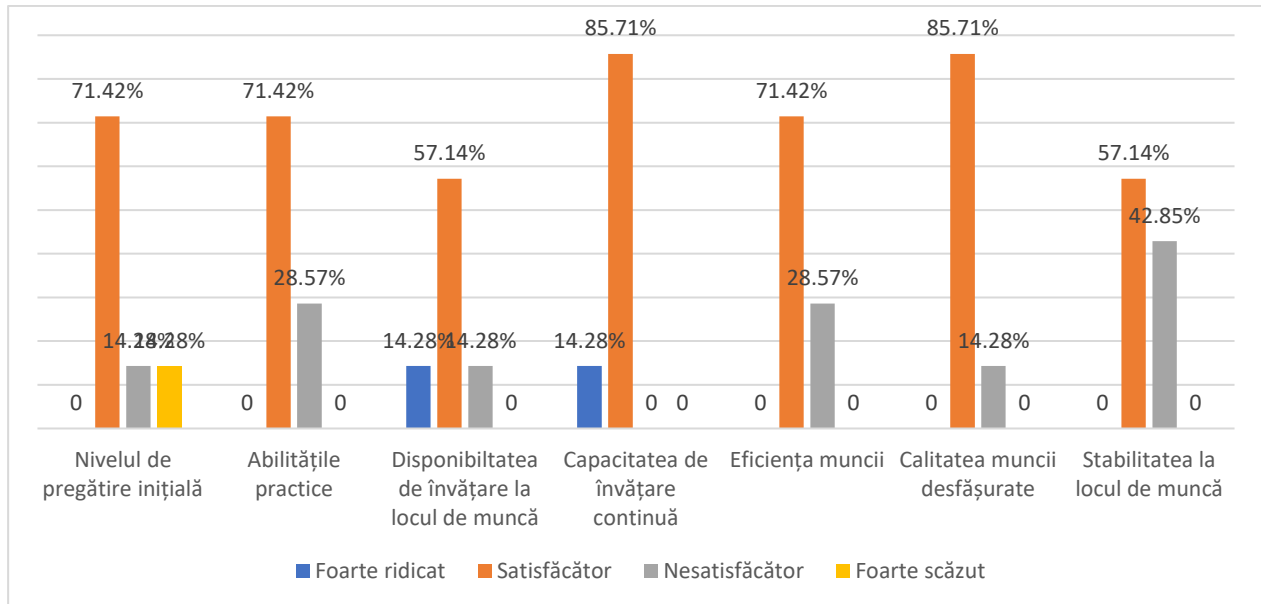
În ultimii cinci ani, 25% dintre respondenți au angajat tineri absolvenți ai învățământului profesional și tehnic în timp ce 75% dintre respondenți nu au angajat tineri absolvenți.

Dintre absolvenții angajați, 83,3% urmat cursurile învățământului profesional și tehnic din județul Ialomița, în timp ce 16,7% provin din alte județe.

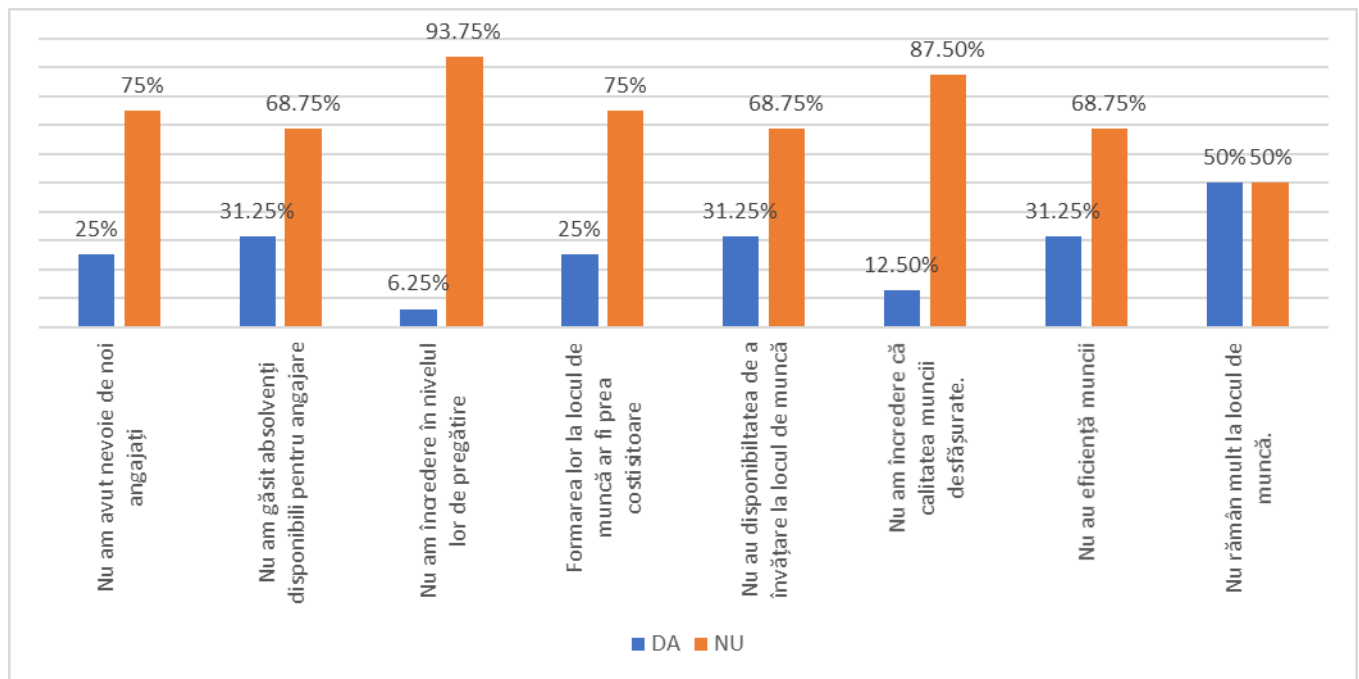

Respondenții chestionați, care au angajat absolvenți ai învățământului profesional și tehnic, apreciază lucrul cu ei ca fiind satisfăcător. 71,42% dintre respondenți apreciază ca satisfăcător nivelul de pregătire, abilitățile practice și eficiența muncii, 85,71% apreciază capacitatea de învățare continuă și calitatea muncii ca fiind satisfăcătoare. 42,85% consideră ca nesatisfăcătoare stabilitatea la locul de muncă iar 28,57% nu sunt mulțumiți de abilitățile practice și eficiența muncii precum și de calitatea muncii desfășurate (14,28%).

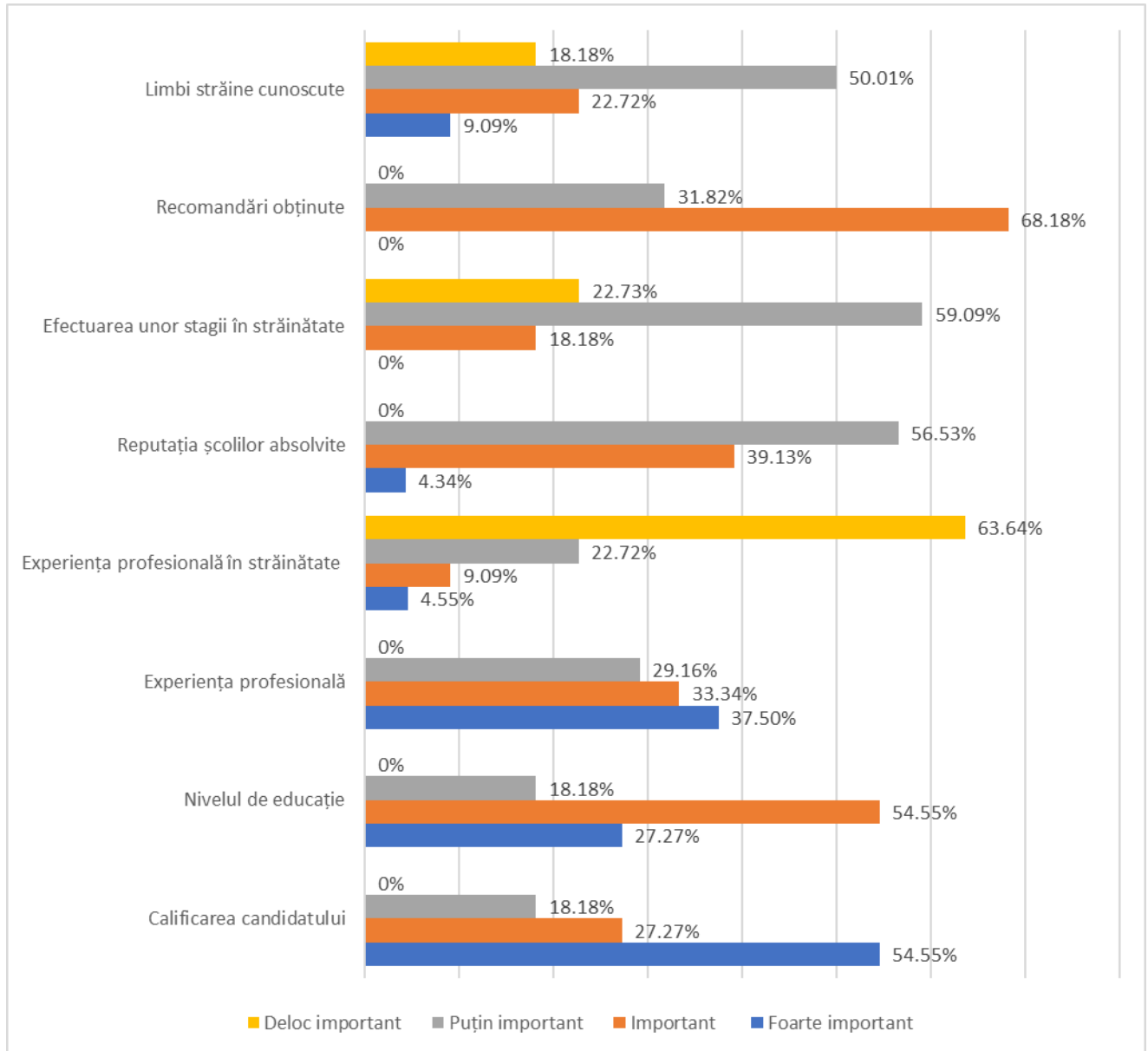

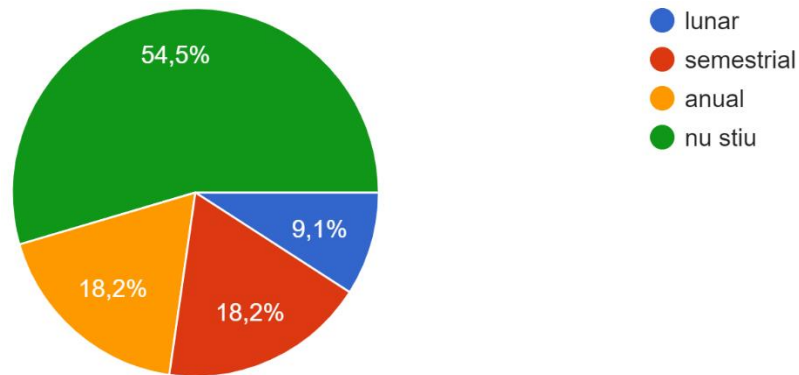
Dintre respondenții care nu au angajat în ultimii 5 ani, absolvenții ai învățământului profesional și ethnic 93,75% nu au încredere în nivelul lor de pregătire, 87,5 % nu au încredere în calitatea muncii desfășurate.

75% dintre respondenți nu au avut nevoie să facă noi angajări.

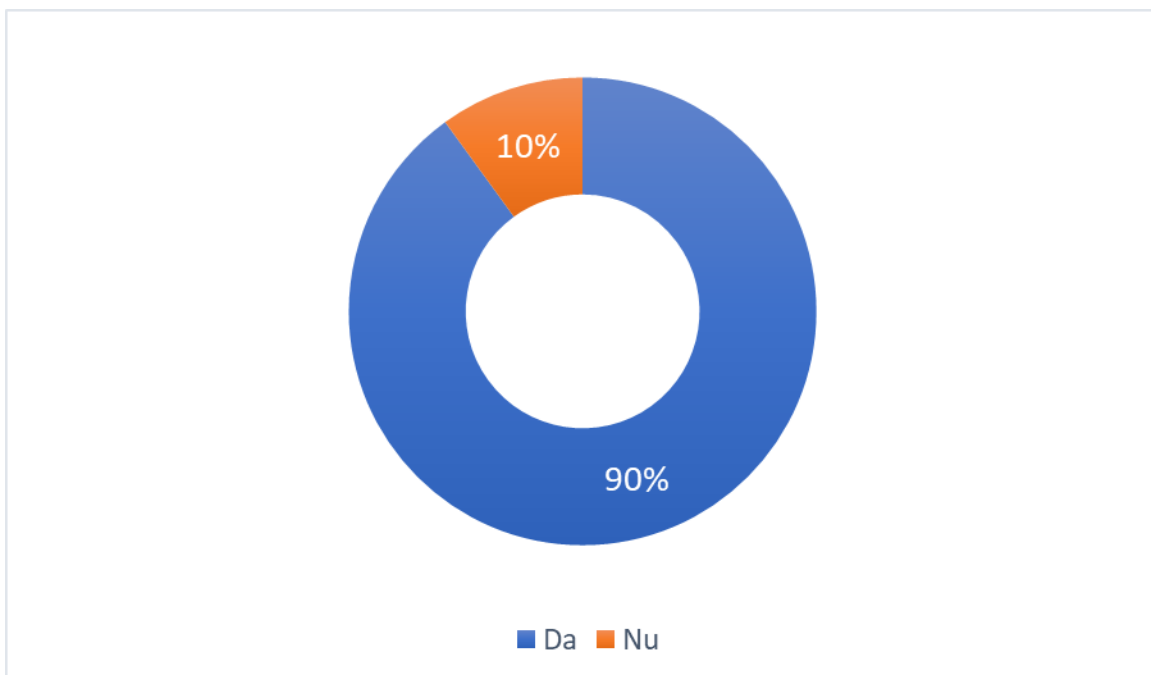

În procesul de recrutare, respondenții consider ca fiind foarte important calificarea candidatului și nivelul de educație precum și experiența profesională. De asemenea consider important recomandările obținute.

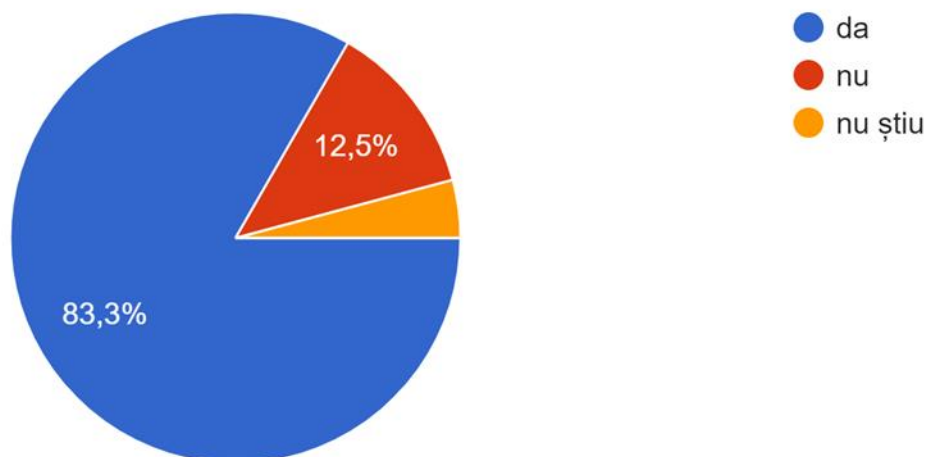

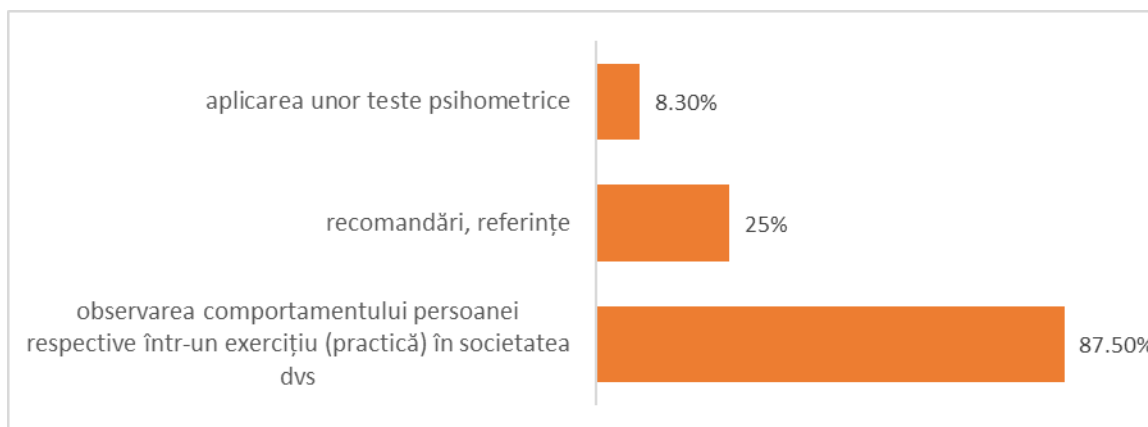
În ce privește fluctuația de personal 54,5% nu știu să avanseze un număr dar consideră că aceasta este destul de mare în timp ce 18,2% din respondenți o apreciază ca fiind semestrială și anuală iar 9,1 % afirmă că este lunară.

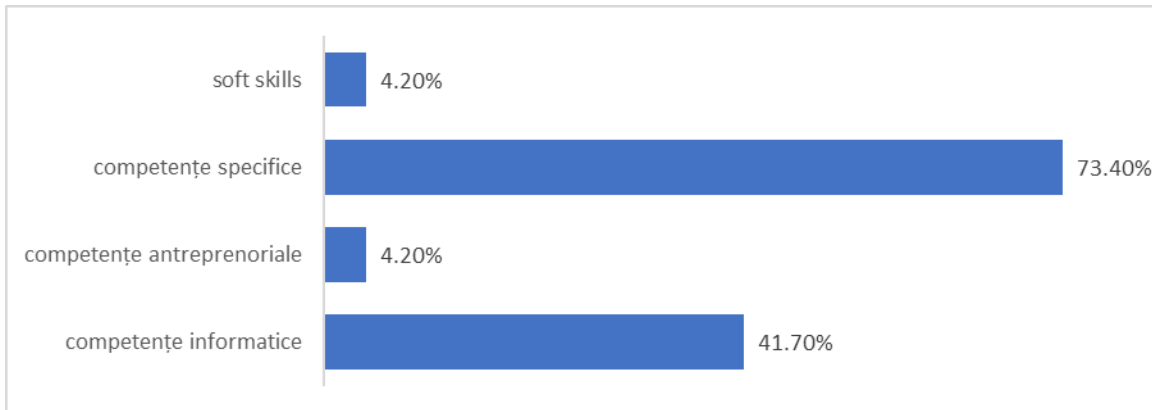
90% dintre respondenți consideră că este important să aibă angajați calificați, bine pregătiți pentru meseria pe care o desfășoară în timp ce 10% consideră că poate să îi pregătească la locul de muncă.

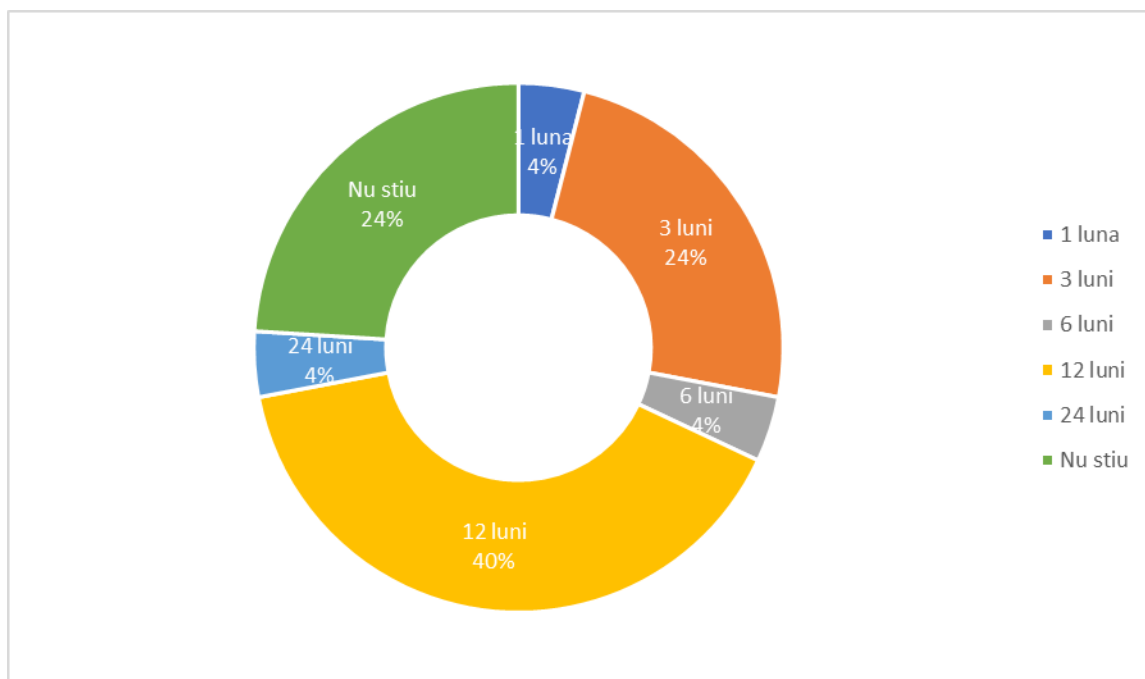
După cum se observă în graficul de mai sus 83,3 % dintre respondenți întâmpină dificultăți în identificarea și angajarea unor angajați competenți, pregătiți și compatibili cu posturile disponibile în societatea în timp ce 12,5% dintre aceștia nu au probleme în identificarea și angajarea unor persoane competente.

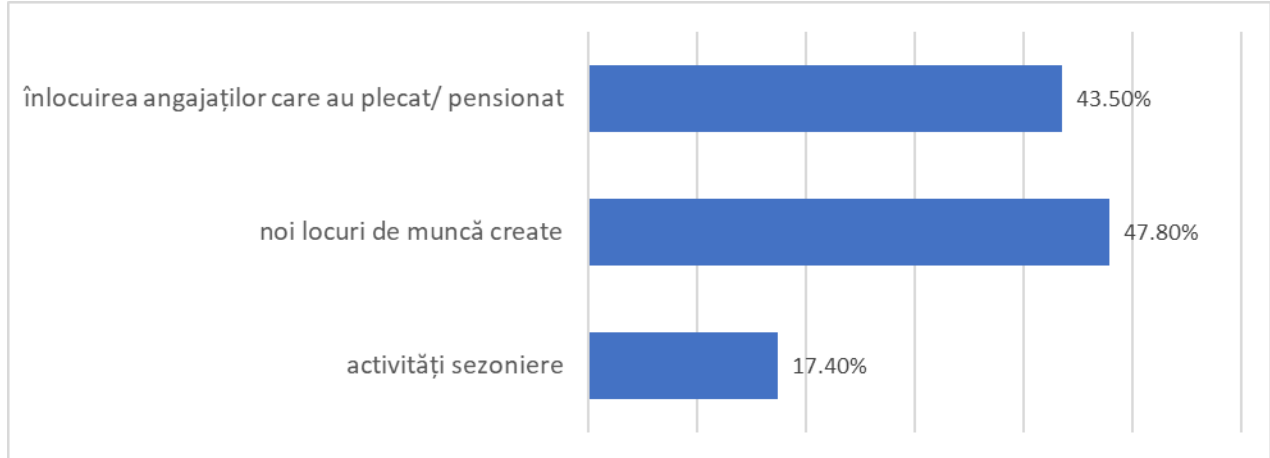
87,5% dintre persoanele intervievate consider că posibilitatea de a observa comportamentul persoanei respective într-un exercițiu (practică) în societatea lor i-ar ajuta să identifice mai ușor persoanele compatibile cu organizația lor pentru a deveni angajați permanenți.

73,4% dintre respondenți consideră ca necesare în viitorul apropiat, pentru noii angajați competențele specific și 41,7% competențele informatice.

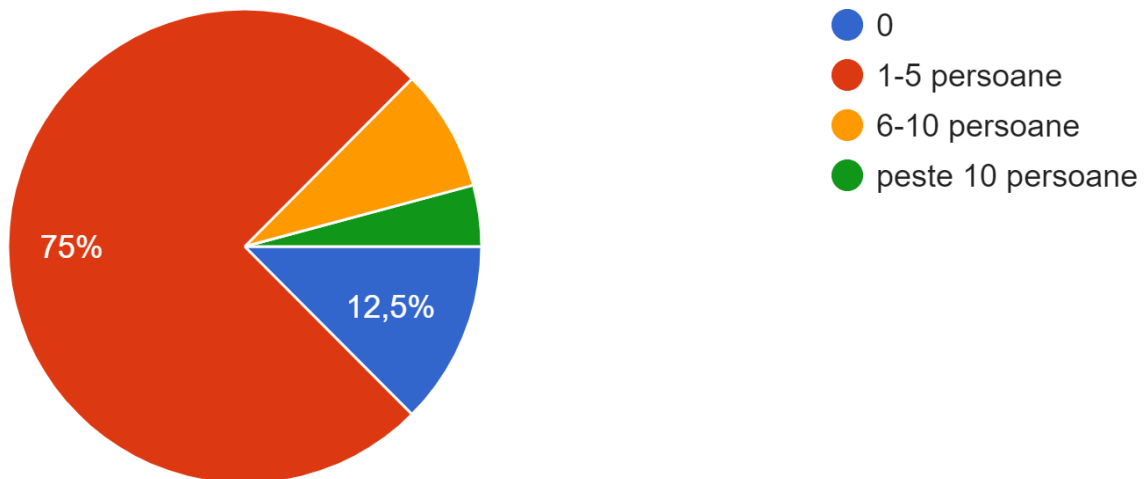

40% dintre cei chestionați apreciază că va avea nevoie de personal nou în următorul an, 24% în următoarele 3 luni 4% în următoarea luna, 4% în următoarele 6 luni și 4% în următoarele 24 de luni. 24% dintre respondenți nu pot face o estimare.

Dintre respondenții care au afirmat că au nevoie de personal în următoarea perioadă, 47,8% afirmă că vor crea locuri de muncă noi, 43,5% face angajări pentru înlocuirea personalului plecat/pensionat iar 17,4% vor face angajari pentru activități cu caracter sezonier.

Pentru perioada următoare 75% dintre respondenți afirmă că au nevoie să angajeze între 1-5 persoane, 9,1% va angaja între 6-10 persoane, 3,4% .va angaja peste 10 persoane.

Focus grupuri

În această etapă s-a avut în vedere asigurarea unui cadru unitar pentru constituirea bazei de date a firmelor care au potențialul de a fi parteneri pentru activitatea de practică.

Prin crearea acestei baze de date s-a urmărit nu numai îmbunătățirea calității procesului didactic ci și creșterea gradului de încredere a viitorilor angajatori. În acest sens elevilor/absolvenților li se oferă certificate care atestă competențele reale dobândite pe parcursul stagiului de practică și li se oferă posibilitatea creării unui dialog activ cu piața muncii pentru care sunt pregătiți elevii/absolvenții.

Din baza de date a fost selecționat eșantionul pentru focus grupuri. La nivel de cercetare au fost realizate 8 focus grupuri la care au participat un număr de 48 de angajatori (câte 6 persoane/focus grup).

În cadrul focus grupurilor au fost dezbătute teme cum ar fi calitatea învățământului profesional și tehnic, necesitatea susținerii unor stagii de practică în firme, tranziția de la școală la muncă, inserția pe piața muncii a tinerilor absolvenți precum și crearea unui sistem online accesibilizat de informare între angajatori și școlile ÎPT care va facilita adaptarea educației ÎPT la cerințele reale ale pieței (ex. Ialomița este un județ agrar dar locurile de muncă în agricultură s-au împuținat ca urmare a tehnologizării, de aceea ÎPT trebuie să migreze spre sectoare cu potențial de dezvoltare și de angajare).

Definirea termenilor

1. **Stagiul de practică**, reprezintă activitatea desfășurată de elevi în conformitate cu planul de învățământ, care are drept scop verificarea aplicabilității cunoștințelor teoretice însușite de aceștia în cadrul programului de instruire.
2. **Practicantul** este elevul care desfășoară activități practice pentru consolidarea cunoștințelor teoretice și pentru formarea abilităților practice, spre a le aplica în concordanță cu specializarea pentru care se instruieste.
3. **Organizatorul de practică** este instituția de învățământ profesional și tehnic care desfășoară activități instructiv-educative și formative, potrivit legislației române în vigoare.
4. **Partenerul de practică** este reprezentat de organizație locală sau orice altă persoană juridică, ce desfășoară o activitate în corelație cu specializările cuprinse în

nomenclatorul Ministerului Educației Naționale și care poate participa la procesul de instruire practică a elevilor.

5. **Cadru didactic supervisor** este desemnat de organizatorul de practică și este reprezentat de un cadru didactic care va asigura planificarea, organizarea și supravegherea desfășurării stagiului de practică.

6. **Tutorele de practică** este un specialist desemnat de partenerul de practică din rândul cadrelor de specialitate ale unității respective, care asigură respectarea condițiilor de pregătire și dobândirea de către practicant a competențelor profesionale planificate pentru perioada stagiului de practică aprobat.

7. **Convenția cadru de practică** se încheie între organizatorul, respectiv partenerul de practică pentru o bună organizare a stagiului de practică și pentru stabilirea acordului de bază. Prin Convenția cadru sunt stabilite o serie de date inițiale, cum ar fi numărul de elevi și perioada convenită pentru practică. Anexat acestei convenții cadru se regăsește portofoliul de practică.

8. **Portofoliu de practică** - documentul atașat Convenției-cadru privind efectuarea stagiului de practică ce cuprinde obiectivele educaționale ce urmează a fi atinse, competențele ce urmează a fi obținute prin stagiul de practică, precum și modalitățile de derulare a stagiului de practică.

În urma dezbaterilor cu angajatorii participanți la focus grupuri au reieșit o serie de probleme descrise în continuare.

Dinamica schimbărilor de pe piața muncii este resimțită în mod deosebit în județul Ialomița, unde mobilitatea forței de muncă (interjudețeană și interregională, dar și transnațională) este relativ mare, unde rata investițiilor și diversitatea acestora pune o presiune asupra fiecărei persoane în căutarea unui loc de muncă - prin nevoia de a se adapta cerințelor dinamice ale angajatorilor.

Instituirea unui sistem eficient de stagii de practică ar putea determina exploatarea eficientă a capitalului uman al județului Ialomița, care este una dintre puținele resurse economice ce pot impulsiona în termeni proximi o dezvoltare economică eficientă.

În prezent, există o problemă majoră legată de încadrarea tinerilor absolvenți în câmpul muncii, care nu trebuie amânată. Astfel, atât conform statisticilor furnizate anual de către Institutul Național de Statistică (rata șomajului pe vârste), cât și conform studiului prezent (dezbaterile în cadrul focus grupurilor) situația tinerilor la capitolul inserției pe piața muncii este una mult mai proastă comparativ cu alte grupuri de salariați.

Conform angajatorilor, tinerii încadrați în muncă nu dețin combinația de cunoștințe și aptitudini necesare pieței muncii, pentru că planurile educaționale și conținutul stagiilor nu asigură o pregătire relevantă a elevilor pentru inserția lor în sfera profesională. Iar elevii, dau vina pe dificultatea accesării stagiilor de calitate și lipsa unui cadru complet de reglementare.

Agenții economici pot oferi locuri pentru stagiile de practică elevilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic în conformitate cu acordurile sau contractele încheiate cu instituțiile de învățământ respective.

Parteneriatul dintre instituțiile de învățământ profesional tehnic și mediul de afaceri se realizează prin:

- a) oferirea de locuri pentru stagiile de practică;
- b) organizarea învățământului dual;
- c) organizarea târgurilor locurilor de muncă;
- d) alte activități și acțiuni legale.

În urma dezbaterilor s-a desprins ideea conform căreia urmarea unor stagii de practică în organizații ar conduce la:

1. Consolidarea și aprofundarea cunoștințelor teoretice, a priceperilor și deprinderilor formate în cadrul activităților teoretice.
2. Formarea deprinderilor profesionale în procesul de producție prin aplicarea metodelor eficiente de muncă.
3. Cunoașterea normelor de conduită profesională și a valorilor spirituale specifice profesiei pentru care a optat.
4. Cunoașterea bazei tehnologice ale profesiei, a metodologiei de soluționare a problemelor profesionale.
5. Cunoașterea actelor normative care reglementează activitatea profesională.
6. Cunoașterea specificului activității organizațiilor în cadrul cărora se desfășoară activitatea profesională.
7. Determinarea specificului activității profesionale din diverse perspective: socială, juridică, psihofizică, tehnică, tehnologică, economică, igienică.
8. Utilizarea instrumentelor manageriale pentru conducerea și realizarea flexibilă activităților practice.
9. Testarea utilajelor moderne în cadrul procesului de soluționare a problemelor profesionale.

10. Proiectarea și organizarea proceselor tehnologice/ de producție în cadrul organizației.
11. Colaborarea cu toți factorii implicați în activitatea profesională.

Concluzii

Practica este înțeleasă ca o modalitate de interacțiune a elevului cu o organizație care poate deveni organizația unde se va angaja în viitor. Astfel capătă experiență profesională și o imagine despre munca în domeniul pe care îl studiază, înțelegând, aplicând și asimilând cunoștințe teoretice. Pe de o parte, elevul se pregătește în mediul școlar învățând și exersând diferite competențe generale și specifice domeniului pe traiectoria pe care s-a înscris. Având în vedere piața muncii, va exersa în cadrul stagiilor de practică anumite competențe specifice necesare pentru un loc de muncă ulterior.

Practica și internshipul sunt mijloace de integrare a elevilor în profesie și în organizații, reprezentând o etapă a intrării lor pe piața muncii. Aceștia pot intra în contact direct cu viața profesională zilnică, cu angajați în domeniul de interes pentru ei și cu instrumentele de lucru specifice. Elevii se află într-o perioadă de construcție a istoriei profesionale și astfel a propriului Curriculum Vitae. Fiecare activitate în care se implică este importantă pentru carieră, ținând cont de prestigiu profesional și rezultatele socio-economice ale ocupației personale.

Dezvoltarea stagiilor este în prezent fundamentală în ceea ce privește orientarea și inserția profesională a tinerilor. De fapt, stagiul permite folosirea cunoștințelor teoretice într-un cadru profesional și oferă elevului o experiență a universului întreprinderilor și a meseriilor din cadrul acestora. În această perspectivă, este foarte important de amintit faptul că stagiile au o finalitate pedagogică, ceea ce înseamnă că nu poate exista stagiul în afara programei de învățământ; practic, stagiile de practică se adresează elevilor care au prevăzută activitatea de practică în curricula obligatorie. În nici un caz stagiul nu poate fi considerat un loc de muncă.

Prin implementarea unor principii de management al calității în desfășurarea procesului de practică se va urmări la firmele partenere nu numai modul în care reușesc să răspundă acestor cerințe, ci și maniera în care acestea pot facilita tranziția tinerilor de la școală la viața activă. În procesul de tranziție, un rol major îl joacă „gazdele” acestui proiect atât prin calitatea pe care o au, cât și prin modul în care știu să asigure un cadru propice de familiarizare a tinerilor cu specificul activității entităților în care își vor desfășura practica.

Firmele, în contextul actual economic, sunt supuse unui proces continuu de adaptare în vederea asigurării unui venit care să le asigure funcționarea.

Preocuparea către un proces de învățare socială în care convergența scopurilor, procesul de co-creare de cunoaștere, schimbarea și modelarea de comportament și acțiuni, constituie o prioritate. Pe fondul acestor realități, activitățile de desfășurare a practicii elevilor joacă un rol și mai important; practica nu mai are doar rolul de a oferi tinerilor spațiul de verificare și testare a cunoștințelor acumulate în școală, ci și rolul de modelare a tinerilor în vederea dimensionării corecte a așteptărilor acestora față de ofertele de pe piața muncii.

Pentru persoanele care se află în IPT/ EFP beneficiile apar atât în timpul cât și (mult) după participarea la stagiul de practică. Persoanele participante se bucură de avantajele sprijinului, din ce în ce mai mare, pe parcursul stagiului, dar și de câștiguri îmbunătățite după absolvire, șanse mai mari de angajare, mobilitate, capacitate de învățare pe tot parcursul vieții, condiții din ce în ce mai avantajoase de muncă și satisfacția de a avea locuri de muncă.

Unele beneficii, cum ar fi o mai mare flexibilitate și capacitatea de a învăța și de a actualiza competențele mai târziu în viață, nu sunt foarte evidente dar experiențele din viața profesioniștilor le demonstrează din plin. Beneficiile angajatorilor și ale societății în ansamblu provin, în principal, din asigurarea unor premise importante de creșteri ale productivității (ca urmare a unei educații mai bune a angajaților/ viitorilor angajați) dar și a unor avantaje fiscale pe termen mediu și lung. Beneficiile atât pentru persoane cât și pentru angajatori, dincolo de o analiză economică a beneficiilor materiale pe piața forței de muncă, sunt cele care vizează: îmbunătățirea eficienței la locul de muncă, crearea de rețele, perspectiva pentru ocuparea mai bună a forței de muncă, apariția de locuri de muncă mai interesante, șansele crescute de evoluție în carieră, venituri mai mari, etc. Conștientizarea importanței dezvoltării și participării la IPT și a EFP, de către toți factorii interesați, constituie o condiție pentru a obține aceste beneficii.

Prin schimbul de informații teoretic-practic care are loc în timpul stagiului elevilor au ocazia să își completeze bagajul de cunoștințe dobândite în cadrul orelor de curs și pentru a putea integra cu ușurință elementele noi, fundamentele sunt foarte importante, la fel cum este și atitudinea potrivită: deschidere, proactivitate, dorința de implicare, curiozitate.

Beneficiile angajatorilor și ale societății în ansamblu provin, în principal, din asigurarea unor premise importante de creșteri ale productivității (ca urmare a unei educații mai bune a angajaților/ viitorilor angajați) dar și a unor avantaje fiscale pe termen mediu și lung.

Beneficiile atât pentru elevi cât și pentru angajatori, dincolo de o analiză economică a beneficiilor materiale pe piața forței de muncă, sunt cele care vizează: îmbunătățirea eficienței la locul de muncă, crearea de rețele, perspectiva pentru ocuparea mai bună a forței de muncă, apariția de locuri de muncă mai interesante, șansele crescute de evoluție în carieră, venituri mai mari, etc

Pentru agenții economici, existența forței de muncă bine calificată reprezintă un element important în decizia de a investi și a dezvolta afaceri.

Pentru a se asigura tranziția de la școală la viața activă și inserția absolvenților pe piața muncii este nevoie de acțiuni complexe, un aspect foarte important reprezentându-l modalitatea de organizare a învățării. Învățarea în școală se produce, în cea mai mare parte, din perspectivă teoretică, fiind foarte greu ca dotările atelierelor și laboratoarelor școlare să țină pasul cu evoluția tehnologică. Învățarea la locul de muncă contribuie la dezvoltarea abilităților practice și la realizarea legăturii între cunoștințele teoretice și cele practice. Ea poate contribui atât la o mai bună înțelegere a noțiunilor învățate în școală cât și la creșterea șanselor de angajare a absolvenților.

Acțiunile care vizează tranziția de la școală la viața activă facilitează inserția absolvenților pe piața muncii. Educația și formarea profesională pot fi realizate prin formare profesională inițială, stagii de pregătire practică în întreprinderi, programe de specializare pentru elevi, etc., organizate în parteneriat cu societățile comerciale din domeniul industrial. Activitățile de orientare și consiliere completează acțiunile menționate mai sus, contribuind astfel la facilitarea tranziției de la școală la locul de muncă și, respectiv a schimbării statutului de elev cu cel de student sau de angajat. Instruirea practică a elevilor reprezintă o parte componentă a procesului educațional, are ca scop aprofundarea cunoștințelor teoretice și a formării deprinderilor practice în pregătirea de specialitate și se realizează la lecțiile practice, lucrări de laborator, stagii de practică.

Se desprinde necesitatea de a furniza un sprijin sistematic pentru organizarea stagiilor de practică, urmărind pregătirea viitorului absolvent pentru a răspunde cerințelor pieței muncii și ale viitorului angajator. Operațiunile care vizează programele de învățare la

locul de muncă pentru elevi urmăresc dezvoltarea competențelor și aptitudinilor absolvenților de învățământ secundar, necesare integrării pe piața muncii și adaptării la statutul de angajat. Cercetările arată că absolvenții recent integrați pe piața muncii, se confruntă cu dificultatea de adaptare la cerințele locului de muncă. Soluția oferită de noi acestor probleme constă în dezvoltarea situațiilor de învățare la locul de muncă, realizate înainte de absolvirea studiilor și asigurarea consilierii și orientării, ca parte a procesului de tranziție de la școală la viața activă.

De asemenea, este necesar ca întreaga activitate a personalului didactic să urmărească pregătirea elevilor, în vederea integrării socio-profesionale eficiente într-o societate în continuă schimbare.

Învățarea la locul de muncă trebuie să sprijine mai bine tranziția de la școală la viața activă. În optimizarea pregătirii elevilor prin intermediul proiectelor europene acțiunile care vizează tranziția de la școală la viața activă facilitează inserția absolvenților pe piața muncii. Educația și formarea profesională pot fi realizate prin formare profesională inițială, stagii de pregătire practică în întreprinderi, programe de specializare pentru elevi, etc., organizate în parteneriat cu societățile comerciale din domeniul industrial. Activitățile de orientare și consiliere completează acțiunile menționate mai sus, contribuind astfel la facilitarea tranziției de la școală la locul de muncă și, respectiv a schimbării statutului de elev cu cel de student sau de angajat.

În acest sens, procesul de educație și formare profesională cuprinde atât cursurile teoretice, cât și stagiile de pregătire practică în care elevii realizează activități specifice calificării pentru care sunt pregătiți. În același timp, curriculumul în dezvoltare locală, elaborat cu implicarea actorilor economici locali și a altor instituții active în domeniul educației reprezintă o măsură prin care se asigură creșterea relevanței pentru piața muncii a competențelor obținute prin învățământul profesional și tehnic.

Monitorizarea inserției absolvenților pe piața muncii va sprijini identificarea potențialelor bariere în căutarea și găsirea unui loc de muncă și va facilita acțiunile corective privind programele de studiu și acțiunile specifice tranziției de la școală la locul de muncă. De multe ori se remarcă existența unor piedici inerțiale sau a unor defazări în aplicarea directă, în activitatea practică a noțiunilor dobândite în anii de școală. Acestea conduc uneori la relații frustrante între angajatori și angajați, în calitatea lor de absolvenți de studii tehnice liceale. Rezultatele se văd uneori în fluctuațiile pieței muncii, în așteptările nerealizate și atitudinile circumspecte de

ambele părți. Condiția absolventului între potențial angajat și potențial șomer depinde de condițiile puse de angajator care vrea competență, experiență și fidelitate încă din prima zi de lucru. "Tranziția de la școală la viața activă" reprezintă un deziderat al unei perioade caracterizate prin dorința de integrare economico-socială a celor care își termină studiile.

EXPERT INOVARE SOCIALA
BALACIU MARIOARA

